

Kokkuvõtte komisjoni otsusest,
21. oktoober 2014,
(Juhtum AT.39924 – Šveitsi frangi intressimäära tuletisinstrumentid)
(CHF LIBOR)
(teatavaks tehtud numbri C(2014) 7605 all)
(Ainult ingliskeelne tekst on autentne)
(2015/C 72/07)

Komisjon võttis 21. oktoobril 2014 vastu otsuse Euroopa Liidu toimimise lepingu (edaspidi „ELi toimimise leping”) artikli 101 ja Euroopa Majanduspiirkonna lepingu (edaspidi „EMP leping”) artikli 53 kohase menetluse kohta. Kooskõlas nõukogu määruse (EÜ) nr 1/2003⁽¹⁾ artikliga 30 avaldab komisjon poolte nimed ja otsuse põhilise sisu, sealhulgas kehtestatud sanktsioonid, võttes arvesse ettevõtjate õigustatud huvi kaitsta oma ärisaladusi.

1. SISSEJUHATUS

- (1) Otsuses käsitletakse üht ja pidevat rikkumist. Otsuse adressaadid osalesid ELi toimimise lepingu artikli 101 ja EMP lepingu artikli 53 rikkumises. Rikkumine seisnes konkurentsi piiramises ja/või moonutamises seoses Šveitsi frangi intressimäära tuletisinstrumentidega (Swiss Franc Interest Rate Derivatives, edaspidi „CHIRDid”), mis on seotud Šveitsi frangi LIBORiga (edaspidi „CHF Libor”).
- (2) Rikkumise aja jooksul oli CHF Libor viitintressimääraks paljudele Šveitsi frankides nomineeritud finantsinstrumentidele. CHF Libori kehtestas British Bankers Association (BBA)⁽²⁾. Liborit kehtestati iga päev eri laenu tähtaegade jaoks, lähtudes CHF Libori rühma (*CHF Libor panel*) kuuluvate pankade esitatud hinnangutest. Pankadel paluti igal tööpäeval kindlaks kellaajaks esitada hinnangud intressimäärade kohta, millega nad saaksid Londoni pankadevahelisel rahaturul võtta mõistliku summa tagatiseta laenu mitmesuguste tähtaegadega. Seejärel arvutas BBA arvutusagentuur Thomson Reuters keskmiste andmete põhjal iga laenu tähtaja jaoks CHF Libori päevamäära, jättes kõrvale kolm kõige kõrgemat ja kolm kõige madalamat hinnangut. Saadud intressimäärad avaldati kohe ning need olid igal tööpäeval avalikkusele kättesaadavad. Rikkumise ajal oli CHF Libori rühmas 12 panka, sealhulgas rikkumise osalised.
- (3) CHF Libor mõjutab muu hulgas CHIRDide hinnastamist. CHIRDid on finantstooted, mida korporatsioonid, finantsasutused, riskifondid jm üleilmsed ettevõtjad kasutavad intressiriski maandamiseks (nii laenuvõtjate kui ka investore jaoks), vahendustasude teenimiseks või spekulatsiooniks⁽³⁾.
- (4) Kõige tavalisemad CHIRDid on: i) intressiforvardid, ii) intressimäära vahetuslepingud, iii) intressimääraoptioonid ja iv) intressimäärafutuurid. CHIRDidega kaubeldakse kogu EMPs ning nendega võib kaubelda nii börsiväliselt kui ka börsil (intressimäärafutuuride puhul).
- (5) Otsus on adresseeritud järgmistele ettevõtjatele:
  - The Royal Bank of Scotland Group plc ja The Royal Bank of Scotland plc (edaspidi „RBS”) ning
  - JPMorgan Chase & Co. ja JPMorgan Chase Bank, National Association (edaspidi „JPMorgan”).

2. JUHTUMI KIRJELDUS

2.1. Menetlus

- (6) Juhtumit käsitlev menetlus algatati 9. augustil 2011, kui ettevõtja RBS esitas trahvidest vabastamise taotluse. [Kuu-päeval] taotles JPMorgan trahvide vähendamist leebema kohtlemise teatise alusel.

⁽¹⁾ EÜT L 1, 4.1.2003, lk 1.

⁽²⁾ Pärast Wheatley aruande avaldamist 2012. aastal soovitas Ühendkuningriigi valitsus usaldada Libori haldamine ja järelevalve uutele asutustele.

⁽³⁾ CHIRDide hinnastamist mõjutavad CHF Libori eri tähtjad. CHF Libori korrigeerimise tähtaeg võib mõjutada kas rahavoogu, mis pank saab CHIRDi vastaspoolelt, või rahavoogu, mida pangal on vaja CHIRDi vastaspoollele maksmiseks.

- (7) 24. juulil 2013 algatas komisjon määruse (EÜ) nr 1/2003 artikli 11 lõike 6 kohased menetlused otsuse adressaatide suhtes, et alustada nendega arutelusid kokkuleppe sõlmimiseks. Menetluse osalistega toimusid kohtumised kokkuleppe sõlmimiseks ja osalised esitasid seejärel komisjonile kooskõlas määruse (EÜ) nr 773/2004⁽¹⁾ artikli 10a lõikega 2 ametlikud kokkuleppemenetluse taotlused, mille ainsaks eesmärgiks on jõuda komisjoniga kokkuleppele kõnealusel menetluses ning mis ei mõjuta ühtki muud menetlust (edaspidi „kokkuleppemenetluse ettepanekud“).
- (8) 23. septembril 2014 võttis komisjon vastu oma vastuväited ning mõlemad menetluse osalised kinnitasid, et vastuväidete sisu on vastavuses nende kokkuleppemenetluse ettepanekutega ja lubasid jätkata kokkuleppemenetluses osalemist. Konkurentsi piiravat tegevust ja turgu valitsevat seisundit käsitlev nõuandekomitee esitas heakskiitva arvamuse 17. oktoobril 2014. Komisjon võttis otsuse vastu 21. oktoobril 2014.

2.2. Adressaadid ja kestus

- (9) Otsuse neli adressaati osalesid ajavahemikul 6. märtsist 2008 kuni 13. juulini 2009 kartellis, rikkudes seega ELi toimimise lepingu artiklit 101 ning EMP lepingu artiklit 53.

2.3. Rikkumise kokkuvõte

- (10) Rikkumise osalised osalesid järgmises konkurentsivastases tegevuses: ajavahemikul 6. märtsist 2008 kuni 13. juulini 2009 arutas JPMorgani kaupleja teatavatel juhtudel RBSi kauplejaga peamiselt kolme kuu ja kuue kuu CHF Libori määramiseks esitatavaid andmeid, arvates, et see võib soodsalt mõjutada vähemalt ühe teabevahetuses osalenud kaupleja CHIRDi kauplemispositsiooni. Seejärel võttis RBSi kaupleja ühendust või näitas üles soovi võtta ühendust RBSi töötajaga, kes esitab CHF Libori jaoks hinnanguid, et paluda BBA-le esitatavaid intressimäärasid tõsta või langetada ja mõnel juhul paluda ka teatavat kindlat intressimäära. RBSi ja JPMorgani kauplejate arutelude käigus vahetati mõnel juhul ka teavet hetke ja tulevaste kauplemispositsioonide ja kavandatavate hindade kohta.
- (11) Geograafiliselt hõlmas rikkumine kogu EMPd.

2.4. Heastamismeetmed

- (12) Otsuses kohaldatakse trahvide määramise 2006. aasta suuniseid⁽²⁾. Otsusega määratakse trahv punktis 5 mainitud kahele JPMorgani üksusele.

2.4.1. Trahvi põhisumma

- (13) Asjaomaste ettevõtjatele määratava trahvi põhisumma kindlaksmääramisel lähtutakse müügiväärtusest, asjaolust, et sedalaadi rikkumine on üks kõige kahjulikumaid konkurentsipiiranguid, kartelli kestusest ja tegevuse geograafilisest ulatusest ning asjaolust, et ebaseaduslik kooskõlastamine oli seotud viitintressimääradega; lisatakse täiendav summa, mis paneks ettevõtjaid sellisest ebaseaduslikust tegevusest hoiduma.
- (14) Üldiselt vaatleb komisjon ettevõtjate müüki viimasel rikkumises osalemise täisaastal⁽³⁾. Sellest tavast võib siiski teha erandi, kui juhtumi iseärasusi arvesse võttes tundub mõni muu ajavahemik sobivam⁽⁴⁾.
- (15) Kõnealuse rikkumise puhul arvutas komisjon JPMorgani ja RBSi aasta müügiväärtuse rahavoogude põhjal, mis kumbki pank sai CHF Liboriga seotud ja EMPs asuvate vastaspooltega kaubeldud CHIRDi portfelist rikkumises osalemise kuude jooksul, mida seejärel laiendati aasta peale. Saadud müügiväärtust alandati ühtse koefitsiendiga, et võtta arvesse CHIRDi seotud tegevuse iseärasusi, näiteks tasaarvestust – pangad nii müüvad kui ka ostavad tuletisinstrumente, nii et sissetulevad maksed tasaarvestatakse väljaminevate maksetega.

2.4.2. Trahvi põhisumma kohandamine: raskendavad või kergendavad asjaolud

- (16) Komisjon ei kohaldanud raskendavaid ega leevendavaid asjaolusid.

⁽¹⁾ Komisjoni määrus (EÜ) nr 773/2004, 7. aprill 2004, mis käsitleb EÜ asutamislepingu artiklite 81 ja 82 kohaste menetluste teostamist komisjonis (ELT L 123, 27.4.2004, lk 18).

⁽²⁾ ELT C 210, 1.9.2006, lk 2.

⁽³⁾ Vt trahvide määramise suuniste punkt 13.

⁽⁴⁾ Juhtum T-76/06, *Plásticos Españoles (ASPLA) vs. komisjon*, seni avaldamata, punktid 111–113.

2.4.3. 10 % käibepiiri kohaldamine

- (17) Määruse (EÜ) nr 1/2003 artikli 23 lõike 2 kohaselt ei tohi ühegi rikkumise eest määratud trahv ühegi ettevõtja puhul ületada 10 % selle kogukäibest majandusaastal, mis eelnes komisjoni otsuse vastuvõtmisele.
- (18) Vaatlusalusel juhul ei ületanud ükski trahv 10 % ettevõtja kogukäibest otsuse vastuvõtmisele eelnenud majandusaastal.

2.4.4. 2006. aasta leebema kohtlemise teatise kohaldamine

- (19) Komisjon vabastas täielikult trahvist ettevõtja RBS. Samuti vähendas komisjon JPMorgani trahvi 40 % võrra, kuna ettevõtja tegi uurimismenetluse jooksul koostööd.

2.4.5. Kokkuleppemenetluse teatise kohaldamine

- (20) Mõlemale adressaadile määratud trahve vähendati kokkuleppemenetluse teatise kohaldamise tulemusena 10 % võrra ning see trahvivähendus lisati leebemast kohtlemisest tulenevale mis tahes kompensatsioonile.

3. KOKKUVÕTE

- (21) Määruse (EÜ) nr 1/2003 artikli 23 lõike 2 kohaselt määrati järgmised trahvid:

Ettevõtja	Trahv (eurodes)
RBS	0
JPMorgan	61 676 000